

Båsbo Ägg

ägg med livskvalitet

2005-09-01

Uppdaterad 2008-02-11

LJulita strax söder om Hjälmaren ligger Båsbo ägg inbäddat i det frodiga sörmländska landskapet. Gården ägs av Ulla och Lars-Eric Born som driver verksamheten med hjälp av en anställd. Lasse kör även skogsmaskin på halvtid. På gården finns cirka 10 000 höns fördelade på två stora hönsstall. Om produktionen går problemfritt producerar de 10 000 hönorna 190-200 ton ägg om året.

Från mjölk till ägg

Ulla och Lasse var tidigare mjölkbönder tillsammans med Ullas två bröder och deras familjer. Ulla jobbade även i butik och i åldrvården och Lasse som avbytare. De kände att de ville ha en egen gård vilket blev verklighet 1994. Tanken var att de skulle bli månskensbönder med sin huvudsakliga försörjning utanför gården. Med i flytten gick också Ullas ridskoleverksamhet som hon hade genom 4 H.

Foto: Sammy Pettersson

I mitten på 1900-talet var det lågkonjunktur och oron fanns att ridning inte skulle vara det folk prioriterade. Trots att bygget på det nya häststallet var igång avvecklade de ridskoleverksamheten 1995. Vid den tidpunkten var det mycket skrivelser och prat om att burhönsen skulle bort. Ulla och Lasse tänkte att de skulle prova på att producera ägg och började åka runt på studiebesök till hönsgårdar.

De valde först att ha frigående hönor. Då de aldrig tyckt om besprutning och konstlad matproduktion gick de ganska snart över till ekologisk produktion. Det gick bra och de kunde direkt sälja äggen till butiker i närområdet. Successivt har verksamheten byggts ut och nu står förutom det gamla hönsuset ett stort nybyggt hönsstall några hundra meter bort.

63-gramsägget en utopi

Kycklingarna kommer vid 16 veckors ålder och börjar producera ägg vecka 19-20 och kommer upp i full produktion efter vecka 21. Normalt värper hönorna i 14 månader, sedan är de inte produktiva mer. Hela besättningen byts ut av hygieniska skäl och stallet saneras.

Vi säljer 60 - 70 % av produktionen själva, resten går till ett packeri, säger Lasse. Packerierna vill helst att alla ägg ska väga 63 gram, men så ser inte verkligheten ut. Konsumenterna vill däremot gärna ha de stora äggen. Eftersom vi säljer mycket direkt till butik har vi valt att ha hönorna i fyra separata avdelningar. Det innebär att vi även under slakt och rengöring alltid har minst tre grupper som producerar ägg. Det kan också bli andra avbrott som till exempel i somras då ett stort antal kycklingar dog hos uppfödaren, vilket gjorde att vi fick vänta på nya djur. Då är det skönt att inte avbrottet blir så kännbart, säger Lasse.

Ägg med dubbelgula

Ulla och Lasse har inga problem med att få äggen sålda, då de bor i en folktät region med många stora städer i närheten. Fyra gånger i veckan levererar de själva direkt till butiker inom en radie av åtta mil. Det är viktigt att inte vara anonym. Våra kunder ska veta vart äggen kommer ifrån och hur hönorna har det, säger Ulla. Att sälja direkt till butik är också den biten som är roligast och där det går att påverka. Dessutom blir det mer pengar över.

Man har till exempel möjlighet att sälja ägg i varierande förpackningsstorlekar och med olika storlek på äggen något som många kunder uppskattar. Äggen med dubbelgula slåss folk om, säger Ulla. Hamnar de hos packeriet plockas de bort och kommer aldrig ut i butiken. Det är bara en kort period när hönorna är under uppvärpning som det kan bli ägg med två gulor. Med ett stort sortiment säljer vi mer, fortsätter Ulla. Säljer man direkt till butik är det nödvändigt att alltid kunna leverera ägg. Vi vill inte köpa in några ekologiska ägg, utan tycker att de ska vara producerade på gården.

Fortfarande "konstigt" med ekologiskt

I butikerna brukar de marknadsföra sina ägg med fotografier och information men Ulla åker också ut och "demar" ägg i butikerna ibland. Det är viktigt att tala om varför man ska välja ekologiskt, tycker Ulla. Många vet fortfarande inte vad ekologiskt är och tycker det är lite konstigt.

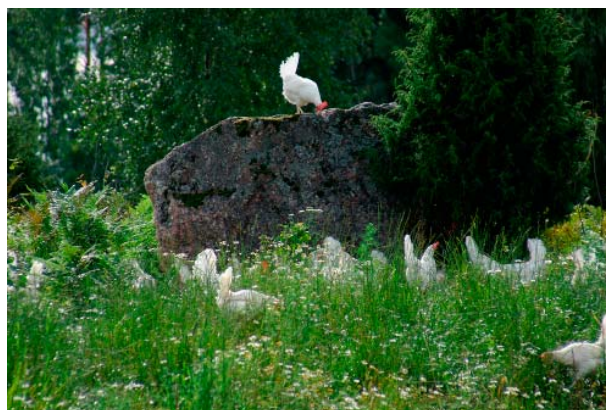

Foto: Sammy Pettersson

Det kan vara svårt att förstå vad konstgödsel och bekämpningsmedel spelar för roll. Det är däremot mycket lättare att förstå och ta till sig att hönsen får gå ute och må bra.

Bondens marknad

Ulla har också varit med på Bondens marknad i Stockholm. I början var vi bara två som sålde ekologiska ägg men nu är det fler, säger Ulla. När de under en period hade äggbrist var de tvungna att prioritera den lokala marknaden slutade de åka. Om jag hade tid skulle jag börja åka igen, det är så roligt och ger så mycket. Man får också mycket roliga kommentarer och frågor. En gång kom en man fram och frågade "Varför ska djuren få gå ut när pensionärerna inte får det?" Vad svara man på det, säger Ulla och skrattar.

Livskvalitet är viktigt

Att vidareförädla och produktutveckla är viktigt för att öka inkomsterna. En önskan för framtiden är att kunna sälja ekologisk äggmassa. Mer tid för kontakt med konsumenter och för att ta emot studiebesök skulle också vara roligt. Människor lever så långt från all produktion idag. Många känner inte till hur saker kommer till. Livskvalitet är viktigt, det är därför vi bor här och lever som vi gör, avslutar Ulla och Lasse

- 10 000 vita ekologiska
- Producerar 190-200 ton om året
- Säljer 60 - 70 % direkt till butik och resten till packeri

Båsbo Ägg

Båsbo

640 25 JULITA

Tel: 0150-930 97,

070-636 35 03, 070-22 00 007

Ulla och Lars-Eric Born